

4 **TACKE** INDIJSKOG PRIVREDNOG PROGRESA

BUDUĆNOST JE U POSLOVANJU SA INDIJOM

53

Jedno od najvećih svetskih tržišta predano radi na tome da privuče nove investitore

Prijateljstvo Indije i Srbije ima dugu istoriju, ukorenjenu u vrednostima koje je delio „Pokret nesvrstanih“. Od tada datira i privredna saradnja, prvo Jugoslavije a potom Srbije, sa Indijom; u oblasti vojne industrije, agrara i farmacije. Ekonomski odnosi dve zemlje od 2006.godine beleže konstantan rast a mogućnosti za dalji razvoj su velike.

Kako je nedavno u intervjuu za BIZLife istakla ambasador-

ka Indije u Srbiji, Nj.E. Narinder Čohan, indijske kompanije traže mogućnost za „grinfild“ investicije a sektori u kojima bi mogla da se ostvari značajnija bilateralna saradnja su mnogobrojni: od maloprodaje lekova, industrije metala, nafte, bio - tehnologije, agro i agro - hemijske industrije, petrohemijske, do industrija vezanih za ličnu negu, ajuverde i biljnih proizvoda... „Postoje neophodni sporazumi za podsticanje ekonomske i trgovinske saradnje. Srbija može da

OD TRAKTORA DO FILMOVA

Na Poslovnim Forumu Indija – Srbija izdvojeno je nekoliko sektora od ključnog značaja za razvoj bilateralnih odnosa, između ostalog: poljoprivreda i prehrambena industrija, ICT, odbrambena industrija, metalurgija, tekstil, hemijska i farmaceutska industrija, tradicionalna medicina, avio industrija i turizam, film i kreativna industrija. Predstavnicima indijskog proizvođača traktora TAFE izrazili su interes za strateško partnerstvo sa srpskom firmom IMT koja je u procesu privatizacije.

ima veoma važnu ulogu u novim ekonomskim projektima u Indiji, poput projekata 'Make in India' ili 'Digitalna Indija', koji konkretno za cilj ima da pripremi zemlju za transformaciju zasnovanoj na tehnologiji" istakla je tom prilikom Čohan.

Početkom ove godine premijer Srbije Aleksandar Vučić boravio je u poseti Indiji, gde je učestvovao i na „Vibrant Gudžarat globalnom samitu“. Premijer Vučić se tom prilikom sastao i sa premijerom Indije Narendrom Modijem a dvojica lidera su, između ostalog, razgovarala i o unapređenju saradnje u oblasti prehrambene proizvodnje, poljoprivrede, farmacije, namenske industrije, turizma i informacionih tehnologija. Modi je naglasio da veliki potencijal za saradnju dve zemlje leži u izvozu jestivog ulja, soje i uljanog semena iz Srbije u Indiju i predložio da Srbija bude partner Indije u programu za razvoj prehrambene industrije i prerade hrane za 2017. i 2018. godinu. Prilikom susreta glavni ministar države Gudžarat Vidžaj Rupani i premijer Vučić razmatrali su i mogućnost investiranja u oblasti hemijske industrije, poljoprivrednih proizvoda, IT i farmaceutske industrije. Aleksandar Vučić sastao

se i sa Pankajom Patelom, predsednikom Federacije indijskih privrednih komora a tema susreta bilo je unapređenje saradnje dve privredne komore i uzajamna promocija Srbije i Indije kao turističkih destinacija. Vučić je takođe posetio Mumbaj, finansijsku prestonicu Indije, gde se obratio indijskim privrednicima i sreo sa glavnim ministrom države Maharaštra. Sa Anandom Mahindrom, predsednikom „Mahindra grupe“ Vučić je razgovarao o saradnji u oblasti električnih automobila, poljoprivred-

EKONOMSKI ODNOSI SRBIJE I INDIJE OD 2006. GODINE BELEŽE KONSTANTAN RAST

ne mehanizacije, prerade poljoprivrednih proizvoda, IT sektora i sektora ugostiteljstva.

Putem unapređenja ekonomske saradnje nastavilo se i „na domaćem terenu“, u Srbiji gde je, krajem februara, održano drugo zasedanje Poslovnog Foruma Indija – Srbija. Ambasadorica Čohan je predstavila poslednja dešavanja koja se tiču odnosa

Indije i Srbije i nekoliko tekućih inicijativa koje imaju za cilj produbljivanje bilateralnih ekonomskih odnosa, koji su ispod njihovog potencijala imajući u vidu tradicionalno dobre političke odnose dve zemlje. Broj turista iz Srbije koji su posetili Indiju tokom 2016. godine povećan je za 26 odsto. Nekoliko srpskih kompanija učestvuju na trgovinskim sajmovima u Indiji i obezbeđuju tehnološku podršku indijskim kompanijama. Indijska poljoprivredna mehanizacija i farmaceutske proizvodi su traženi na srpskom tržištu. Indijske kompanije traže mogućnosti za privatizaciju u Srbiji, uključujući poljoprivredu i infrastrukturu.

I uvek kada se govori o poslovanju sa Indijom, vredi napomenuti da je u pitanju jedna od najbrže rastućih velikih ekonomija sveta; da je populacija Indije, posle Kine, druga po brojnosti u svetu sa 1,2 milijardi stanovnika a 65 odsto njih je mlađe od 35 godina. Kada se u obzir uzmu i ambiciozni planovi koje Indija ima za poboljšanje infrastrukture, transformisanja zemlje u digitalno društvo i ekonomiju znanja, kao i inicijativa „Make in India“ koja umnogome olakšava investiranje – jasno je da je ulaganje i saradnja sa Indijom pravi poslovni potez. •

SRCE PROJEKTA „MAKE IN INDIA“

Dok se Indija transformiše iz regionalne u globalnu silu, vojna industrija zauzima sve veći prostor u dugoročnim strateškim planovima ove zemlje

Indijska Indija ima treću najveću vojsku na svetu i šesti po veličini rashod za odbranu. Indija je takođe jedan od najvećih uvoznika konvencionalnog naoružanja i troši oko 30 odsto svog vojnog budžeta na kapitalne nabavke.

Inicijativa indijskih vlasti „Make in India“ usmerava svoje napore ka povećanju domaće proizvodnje naoružanja. Više od 60 odsto indijskih potreba za naoružanjem se pokriva iz uvoza, što lokalnu vojnu industriju čini „srcem“ projekta „Make in India“. Otvaranje vojnog sektora za privatne proizvođače pomaže takozvanim „Original Equipment Manufacturers“ ili proizvođačima originalnih delova iz inostranstva da oforme strateška partnerstva sa indijskim kompanijama i daje im komparativnu prednost kako da domaćem tako i na globalnom tržištu. Fokus na domaću vojnu proizvodnju se dokazao kao isplativ jer su samo u poslednje dve godine u Indiji proizvedeni: „HAL Tejas“ laka borbena letilica, kompozitna kupola sonara, prenosivi tele-medicinski sistem za naoružane snage, municija specijalno dizajnirana za Arjun tenkove, „Varunastra“ torpeda proizveden od 95 odsto domaćih delova kao i projektele zemlja - vazduh

srednjeg dometa.

U sektoru naoružanja, dozvoljeno je 100 odsto stranih direktnih investicija (FDI), od kojih se do 49 odsto odobrava automatski (bez prethodnog odobrenja Vlade ili indijske centralne banke). Za FDI preko 49 odsto neophodno je odobrenje Vlade, koji se izdaje pojedinačno, od slučaja do slučaja i tamo gde je izvesno da će omogućiti pristup moder-

VELIKI DEO VOJNO-INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE U SRBIJI OBNOVLJEN JE NAKON DEVEDESETIH GODINA PROŠLOG VEKA I SRBIJA JE NASTAVILA SA IZVOZOM U INDIJU

nim tehnologijama. U poređenju sa prethodnim budžetom, vojni budžet Indije za 2017 - 2018. godinu porastao je za 6,2 odsto. Preferencijalni tretman koji su imale državne firme iz oblasti vojne industrije (Defence Public Sector Undertakings, DPUSs) ukinut je da bi se tržište otvorilo. Sve grane industrije sada su pod-

ložne istim akcizama i porezima. Oslobođanje od carine na uvoz vojne opreme je ukinuto, ne bi li se ohrabrila domaća proizvodnja. Indijskim kompanijama sada je dozvoljeno povezivanje sa stranim proizvođačima originalnih delova radi razmene tehnologija, što spada u „Buy&Make“ kategoriju. Pod ovom kategorijom kapitalnih nabavki, inostrani prodavac je obavezan da tehnologiju „prebaci“ Indijskoj agenciji za proizvodnju po svom izboru.

Indija i u ovoj oblasti smatra Srbiju pouzdanim partnerom a postoji širok delokrug za potencijalnu saradnju dve zemlje u oblasti vojne industrije. Srbija želi da saraduje sa Indijom kao jednom od najvećih svetskih sila. Veliki deo vojno-industrijske proizvodnje u Srbiji obnovljen je nakon devedesetih godina prošlog veka i Srbija je nastavila sa izvozom u Indiju. Srpska vojna industrija redovno učestvuje na indijskim sajmovima naoružanja poput „Defexpo“ ili „AeroIndia“ i srpske kompanije su više nego sposobne da zauzmu poziciju u zajedničkoj proizvodnji naoružanja kroz pomenuti „transfer tehnologija“ ali i u izvozu, pogotovo opreme, municije i rezervnih delova kompatibilnih sa sovjetskom tehnologijom. •

IZLAGANJE, POVEZIVANJE I SARADNJA

Indijska snažna i dobro definisana agrarna ekonomija nudi niz prednosti u sektoru prerađene hrane

World Food India 2017

Tržište prerađene hrane u Indiji sazrevalo je postepeno, da bi danas postalo jedan od najprofitabilnijih sektora. Promene u načinu života zajedno sa bogatom poljoprivrednom osnovom kreirale su potražnju za prerađenom hranom u Indiji. Ova industrija je porasla za 11 odsto u poslednjoj deceniji a očekivano je da dostigne 480 milijardi dolara do 2020. Bruto domaćem proizvodu doprinosi sa 14 odsto, izvozu sa 13 a ukupnim industrijskim investicijama sa 6 odsto.

Indijska snažna i dobro definisana agrarna ekonomija nudi niz prednosti u sektoru prerađene hrane. Opšte je poznato da postoji ogroman potencijal u ovom sektoru; Indija je najveći proizvođač pšenice, pirinča i mleka; doprinosi globalnoj proizvodnji voća sa oko 10 odsto a na samom je vrhu u proizvodnji manga i banana. To je zemlja koja ima veliki stočni fond. Rastuća populacija, urbanizacija i potrošnja u maloprodaji načinili su Indiji četvrtom najvećom ekonomijom u smislu kupovne moći. Indija je najbrže rastuća ekonomija sa globalno prepoznatim potencijalom za direktne strane investicije u različitim industrijama. Najmodernija infrastruktura i lakoća poslovanja kreiraju pozitivnu poslovnu klimu u kojoj je kompanijama isplativo da investiraju i posluju. Najveći svetski proizvođač nekoliko poljoprivrednih kultura, sa više od 1,2 milijarde

potencijalnih potrošača, Indija nudi obučenu radnu snagu kao i geografske prednosti.

Globalni događaj „World Food India 2017“ u Nju Delhiju, koji će biti održan od 3. do 5. novembra ove godine prezentovaće različite mogućnosti koje nudi sektor prerađene hrane, uključujući i mogućnost stranih direktnih investicija u trgovini hranom. Cilj ovog događaja, koji organizuje indijsko Ministarstvo industrija prerađene hrane je da olakša partnerstvo između indijskih i stranih kompanija i investitora, tako što će na jednoj platformi „spojiti“ svetske i indijske lidere u oblasti hrane. Predviđeno je da ovo najveće okupljanje inve-

“CILJ „WORLD FOOD INDIA“ JE DA OLAKŠA PARTNERSTVO IZMEĐU INDIJSKIH I STRANIH KOMPANIJA I INVESTITORA**”**

stitora, proizvođača, prerađivača hrane, zakonodavaca i organizacija širom sveta, koji će na ovom jedinstvenom događaju dobiti mogućnost za investiranje i trgovinu u sektoru prerađene hrane. Bez obzira na to koji aspekt, od proizvodnje do konzumacije, predstavlja

„World Food India 2017“ će vam pomoći da pronađete sve ono što vam je potrebno, pod jednim krovom. Ovo je prilika da se sretnete sa ključnim donosiocima odluka, kao i da uspostavite kontakte sa trgovinskim i poljoprivrednim organizacijama i globalnim „think-tank“-ovima. Indija je jedan od najvećih proizvođača ali i potrošača na svetu. Dakle - od farme do viljuške - mogućnosti su tu. Ovo je prilika da se upoznate sa najboljim tehnologijama i inovacijama. Bilo da je u pitanju proizvodnja, prerađivač, pakovanje, tehnologija, oprema, skladištenje, logistika ili maloprodaja, ova platforma je podesna mogućnost da prikazete svoju ponudu.

„Biznis friendly“ politika, ključne inicijative i serija reformi, postavile su Indiju svetsku mapu kao jednu od najbrže rastućih ekonomija. Indijske vlasti čine sve da omoguće lakoću poslovanja i stvore povoljnu investicionu klimu. Sto odsto stranih direktnih investicija se automatski odobrava u sektoru prerađene hrane kao i u trgovini (uključujući i e-trgovinu) za prehrambene proizvode proizvedene u Indiji, a očekuje se da će ovo dati dobar „zamajac“ firmama koje posluju u ovom sektoru. Postoje mnogobrojne mogućnosti za saradnju između srpskog i indijskog sektora prerađene hrane, uzimajući u obzir kvalitet srpske prehrambene industrije koji je prepoznat i regionalno i internacionalno. •

DOBRODOŠLI U BUDUĆNOST

Moć informaciono-komunikacionih tehnologija da transformišu i ubrzavaju razvojni proces, pogotovo u zemljama u razvoju, ne dovodi se u pitanje

Brz napredak u sferi komunikacionih tehnologija, pogotovo interneta, omogućio je Vladama širom sveta da dopru do najudaljenijih delova zemlje u cilju unapređivanja života svojih najugroženijih građana. Indija je trenutno najbrže rastuća velika ekonomija - investitori iz celog sveta ulažu u nacionalna dobra; eksperti je nazivaju svetlom tačkom na globalnom tržištu a u njoj živi najviše radno sposobnih ljudi. Indija je, takođe, na prekretnici svog digitalnog putovanja.

„Digitalna Indija“ jedan je od projekata pod pokroviteljstvom indijskog premijera, lansiran u julu 2015. On obuhvata set inicijativa sa ciljem transformisanja Indije u digitalno društvo i ekonomiju znanja; stvaranje digitalne infrastrukture i interneta dostupnog svima u narednih nekoliko godina i teži ostvarenju digitalne pismenosti i dostupnosti usluga državne uprave u realnom vremenu. Ideja „Digitalne Indije“ obezbeđuje „zamajac“ i napredak e-uprave i omogućuje promovisanje rasta elektronskih usluga, proizvoda, uređaja, proizvodnje i novih radnih mesta.

Jedna od ključnih oblasti na kojima je zasnovana vizija „Digitalne Indije“ je koncept „digitalne infrastrukture kao benefita za svakog građanina“. Glavna komponenta ove ideje je brzi internet kao osnovni način za ostvarivanje različitih usluga. Planirano je da se postavi odgovarajuća infrastruktura za digitalni identitet i finansijsku inkluzi-

ju kao i da se omogući dostupnost takozvanih „Common Services centres“. „Upravljanje i usluge na zahtev“ su druga oblast, usmerena ka integrisanju usluga različitih odeljenja i nadležnosti; pružanje usluga u realnom vremenu na onlajn i mobilnim platformama; omogućavanje transparentnosti; pouzdanost takvih usluga po prihvatljivim cenama a sve u cilju shvatanja osnovnih potreba običnih ljudi. Treća ključna oblast „Digitalno osnaživanje građana“ je usmerena ka univerzalnoj digitalnoj pismenosti i dostupnosti digitalnih resursa i usluga na jezicima koji se koriste u Indiji.

Akcionni plan uključuje instaliranje optičke mreže širom Indije, wi-fi usluge u svim gradovima sa više od milion stanovnika, pristup širo-

vanja, zdravstvu...

„Digitalna Indija“ za cilj ima promenu svakodnevnog života običnih ljudi u Indiji - uspostavljanjem boljeg zdravstva, obrazovanja, bankarskih usluga... kao i omogućavanje efikasnijeg poslovanja. Verujemo da će upotreba novih tehnologija kao što su „cloud“, analize podataka, veštačka inteligencija, „M2M learning“ imati veliki uticaj na društvo i privredu i pomoći u kreiranju ekosistema u kom su i ljudi i poslovanje digitalno osnaženi.

Globalni investitori poput Sandara Pičaija, Satje Nadela, Ilona Muska, podržavaju inicijativu „Digitalna Indija“. Danas je Indija postala inkubator za digitalne startapove, a broj investicija u startapove raste. Sve je veći broj investitora u preduzetništvo koji žele svojevremeno u investicionom bumu, a startapovi su u potrazi za nekim ko može da ponudi više od finansijske podrške. Ovo je pravi trenutak za srpske kompanije da investiraju u uzbudljivi digitalni sektor indijskih startapova. Dominantne industrije su: tehnologija namenjena širokoj potrošnji, IT, finansijske tehnologije i zdravstveni sistem. Indija i Srbija mogu, takođe, da unaprede svoju saradnju kroz korišćenje IT - a, u cilju unapređenja javnih usluga (e - učenje, e - uprava, tele - medicina, e - obrazovanje, e - autentifikacije, sajber bezbednost, e - trgovina...) obuhvaćenih nedavno potpisanim bilateralnim memorandumom o razumevanju o saradnji u oblasti informacionih tehnologija i elektronike. •

„DIGITALNA INDIJA“ ZA CILJ IMA PROMENU SVAKODNEVNOG ŽIVOTA OBIČNIH LJUDI U INDIJI

kopojasno internetu za 250 hiljada sela do 2019., dostupnost takozvanih „digital locker“-a za sve građane, univerzalnu povezanost mobilnim telefonima, kao i fokus na automatizaciju usluga državne uprave. „Digitalna Indija“ će takođe otvoriti nove poslovne mogućnosti u proizvodnji elektronskih uređaja, sektoru telekomunikacija, onlajn obrazo-

KORAK KA PAMETNOJ INDIJI

Sveobuhvatni razvoj će unaprediti kvalitet života, kreirati veći broj radnih mesta i povećati prihode za sve, pogotovo za siromašne i nepriviligovane građane

Smart City
MISSION TRANSFORMATION

Indija je spremna da postane najnaseljenija zemlja na svetu do 2030. godine, čime će postati najveće ali i najslabije iskorišćeno tržište za globalne proizvođače i pružaoce usluga. Za razliku od prethodnih generacija, ova rastuća populacija se seli u glavne gradove, čineći ih „megagradovima“ koji će, prema predviđanjima, generisati oko 80 odsto ekonomskog rasta, sa potencijalom primene modernih tehnologija i infrastrukture, pritom promovišući bolju upotrebu ograničenih resursa. Prema procenama, između 25 i 30 ljudi će migrirati iz ruralnih predela u velike indijske gradove, u potrazi za boljim životom a očekuje se da će u urbanim sredinama, do 2050., živeti oko 843 miliona ljudi. Da bi izašla u susret ovakvoj „urbanizaciji“; Indija mora da pronađe pametnije načine upravljanja, smanjivanja troškova, povećanja efikasnosti i poboljšanja kvaliteta života.

Uzevši u obzir sve gore navedeno, vizija premijera Indije Narendre Modija, „Smart Cities“ ambiciozno planira izgradnju 100 pametnih gradova širom zemlje. Cilj je da se stvore gradovi koji nude infrastrukturu i pristojan kvalitet života svojim žiteljima, čistu i održivu životnu sredinu i primenu „pametnih rešenja“. Fokus je na održivom i inkluzivnom razvoju a ideja je da se stvori

model koji će poslužiti kao primer ostalim gradovima. Plan je da se postave primeri koji se mogu primeniti kako unutar tako i van „pametnih gradova“, što će poslužiti kao svojevrsni katalizator pravljenja sličnih „pametnih gradova“ u različitim regijama i delovima zemlje.

Svrha „pametnih gradova“ je da generišu ekonomski rast i poboljšaju kvalitet života, tako što će omogućiti razvoj lokalne sredine i tehnologije, pogotovo tehnologije koja će proizvoditi „pametna“ rešenja. Nove oblasti će se razvijati oko gradova u cilju smeštanja rastućeg

**SVRHA
„PAMETNIH
GRADOVA“ JE DA
GENERIŠU
EKONOMSKI RAST I
POBOLJŠAJU KVALITET
ŽIVOTA, TAKO ŠTO ĆE
OMOGUĆITI RAZVOJ
LOKALNE SREDINE I
TEHNOLOGIJE**

broja stanovnika. Primena „pametnih rešenja“ omogućice gradovima da koriste tehnologiju, informacije i podatke za poboljšanje infrastrukture i usluga. Sveobuhvatni razvoj

će, na ovaj način, unaprediti kvalitet života, kreirati veći broj radnih mesta i povećati prihode za sve, pogotovo za siromašne i nepriviligovane građane, što vodi ka stvaranju inkluzivnih gradova.

Indija takođe otvara mogućnost partnerstva sa drugim zemljama, u razvoju „pametnih gradova“. Naime, ovaj plan je samo deo većeg projekta stvaranja industrijskih koridora koji će povezivati najveće gradove Indije. Ovo uključuje industrijski koridor Delhi - Mumbai, industrijski koridor Čenaj - Bangalor, kao i ekonomski koridor Bangalor - Mumbai. Planirano je da se duž ovih koridora oformi veliki broj industrijskih i trgovinskih centara koji će funkcionisati kao „pametni gradovi“. Industrijski koridor Delhi - Mumbai, prostiraće se kroz šest država i imaće sedam novih „pametnih gradova“ na svojim glavnim čvorištima.

Interesantan je podatak da indijske vlasti ove koridore grade u saradnji sa stranim državama, koje žele da svojim privatnim firmama ponude nove mogućnosti za investiranje. Kompanije iz javnog i privatnog sektora Srbije mogu da sarađuju sa indijskim partnerima na ovim projektima. Ove zemlje imaju iskustva i stručnost koje mogu da podelite i mogu blisko sarađivati na korišćenju mogućnosti za ulaganje u razvoj „pametnih gradova“ Indije. •

INDIJSKA E-VIZA OLAKŠAVA PUTOVANJE

Broj srpskih turista koji posećuju Indiju znatno je porastao u 2016. godini, za čak 26%

Popularnost usluge e-turističke vize (eTV) koja je odobrena Republici Srbiji u februaru 2016. godine u stalnom je porastu i na stotine srpskih državljana je iskoristilo ovu pogodnost.

Sa ciljem dalje liberalizacije vizne politike, Vlada Indije promenila je nomenklaturu postojeće „elektronske turističke vize“ koja je dostupna državljanima Republike Srbije u „elektronsku vizu“, i proširila njen opseg dodajući tri podkategorije - „e - Turistička viza“, „e - Poslovna viza“ i „e - Medicinska viza“, počevši od 1. aprila 2017. godine. Trajanje e - Vize nije moguće produžiti, osim u slučaju e - Medicinske vize. U načelu e - Viza se ne može preinačiti u bilo koji drugi tip vize. Ova revidirana pogodnost e - Vize postoji na 24 glavna aerodroma u Indiji - Delhi, Mumbai, Čenaj, Kolkata, Hajderabad, Bangalor, Tiruvanantapuram, Goa, Varanasi, Gaja, Ahmedabad, Amricar, Tiručirapali, Džajpur, Laknau, Kočin, Kožikode, Mangalor, Pune, Nagpur, Koimbatore, Bagdogra, Guvahati i Čandigar, kao i na tri morska pristaništa - Mangalor, Kočin i Marmagao, dok je izlaz iz Indije moguć preko bilo kog nadležnog imigracionog kontrolnog punkta (ICP) u Indiji. E-Viza se može izvaditi maksimum dva puta u toku kalendarske godine, i svaki putnik treba da ima važeći pasoš.

► e - Turistička viza: namenjena je onima čija je jedina svrha posete Indiji razonoda, razgledanje znamenitosti, posete prijateljima ili rođacima, i pohađanje kratkotrajnih joga programa.

► e - Poslovna viza: dozvoljava sve

poslovne aktivnosti koje spadaju pod uobičajenu poslovnu vizu.

► e - Medicinska viza: dozvoljava lečenje kao i tretmane koji spadaju u sistem indijske tradicionalne medicine.

Period važenja e - Turističke vize je 120 dana sa dva ulaska počevši od dana prispeća u Indiju, a maksimalna dozvoljena dužina boravka je 60 dana. Dok je period važenja e - Medicinske vize 120 dana sa tri ulaska počevši od dana prispeća u Indiju, a maksimalna dozvoljena dužina boravka je 60 dana. Produženje trajanja vize do 6 meseci je moguće dobijanjem odobrenja

**VLADA INDIJE
PROMENILA JE
NOMENKLATURU
POSTOJEĆE
„ELEKTRONSKE
TURISTIČKE VIZE“ KOJA
JE DOSTUPNA
DRŽAVLJANIMA
REPUBLIKE SRBIJE**

od strane Biroa za strance - Foreigners Regional Registration Officer (FRRO) ili Foreigners Registration Officer (FRO), koji rešavaju svaki pojedinačni zahtev od slučaja do slučaja. Cena e - Turističke vize koja se primenjuje za državljane Srbije je US\$50/- i nepostoji mogućnost povraćaja novca.

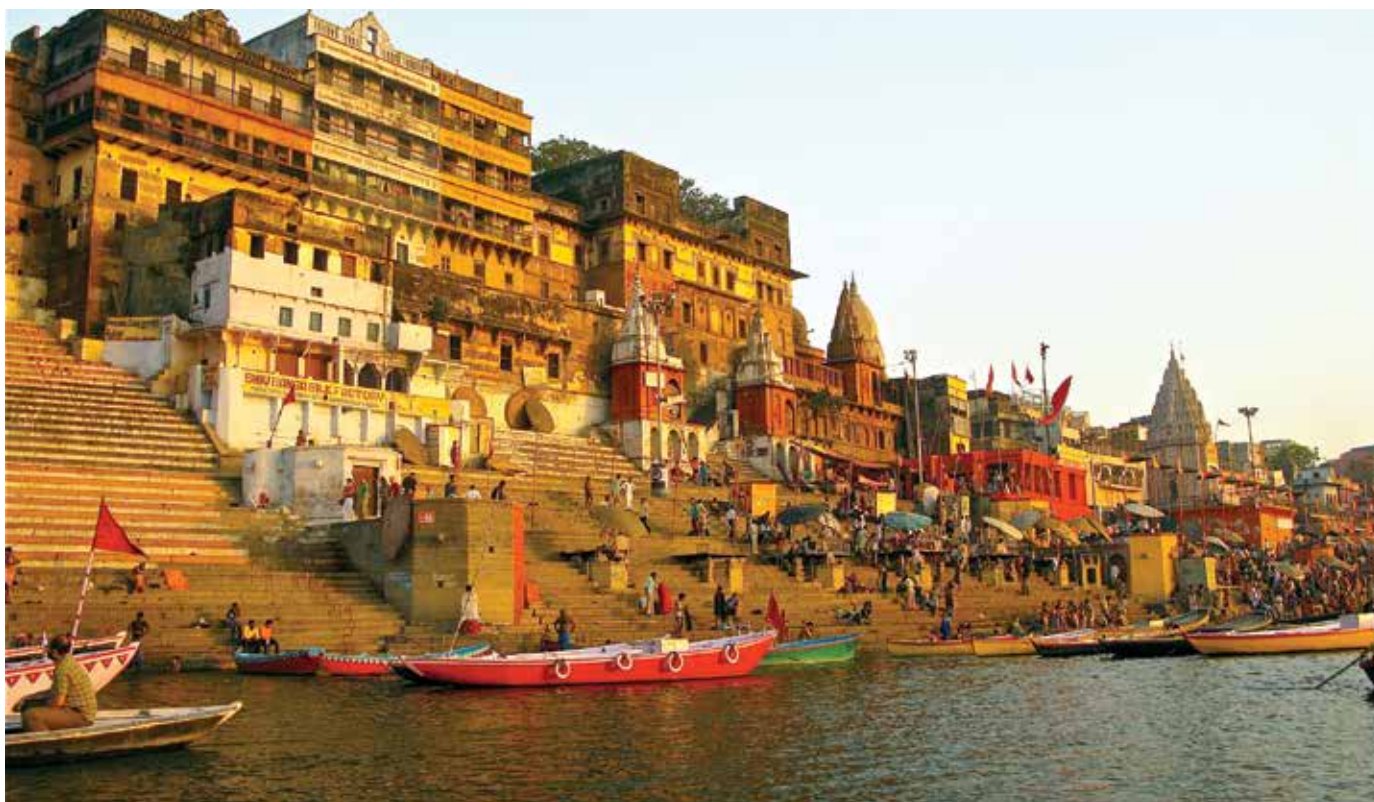
Kriterijumi za dobijanje vize su: pasoš mora biti važeći još najmanje šest meseci od datuma ulaska u Indiju i mora imati najmanje dve cele prazne

stranice za stavljanje pečata od strane imigracionog službenika. Aplikant mora posedovati povratnu kartu, ili kartu za dalje putovanje, kao i dovoljnu količinu novca za trošak tokom svog boravka u Indiji.

Od podnosioca se zahteva da se uloguju na vebsajt <https://indianvisaonline.gov.in> kako bi pristupili propisanom onlajn viza obrascu. Od podnosioca se traži da podnesu zahtev najkraće 4 dana pre datuma dolaska u Indiju, a najduže 120 dana pred put. Podnosilac mora aploudovati svoju skorašnju anfas fotografiju sa belom pozadinom, kao i stranicu pasoša koja sadrži lične podatke podnosioca - ime, datum rođenja, nacionalnost, rok važenja pasoša itd. Zahtev može biti odbijen ukoliko aploudovana dokumenta i slike nisu jasne ili ne odgovaraju propisanim standardima. Plaćanje je neophodno izvršiti onlajn. Podnosilac treba da odštampa izdatu e - Vizu i da je ponese sa sobom prilikom putovanja.

Državljanima Srbije koji su nosioci diplomatskih i službenih pasoša nastavljaju da i dalje slobodno ulaze u Indiju bez vize. Više detalja o usluzi e - Vize dostupno je na stranici <https://indianvisaonline.gov.in/evisa/tvoa.html>.

60

VARANASI VEČITI GRAD

Jedno od najšarenijih i naj slikovitijih mesta na zemlji, Varanasi je – ukratko – Indija iz vaše mašte

„**B**enaras je stariji od istorije, stariji od tradicije, stariji čak i od legendi a izgleda dvostruko starije od svega toga zajedno“. U ovih nekoliko redova čuveni pisac Mark Tven je izrekao najtačniji i najlepši opis Varanasija (poznatog i pod imenima Benares i Kaši), najstarijeg ži-

vog grada na svetu.

Istorija ovog grada seže hiljadama godina unazad a ma koliko da je njegova istorija bogata, legende o ovom gradu su još fascinantnije. Prvi put ime Varanasi je upotrebljeno u indijskim svetim spisima,

**ZNANJE,
FILOZOFIJA,
KULTURA,
OBOŽAVANJE
BOGOVA, INDIJSKA
RADINOST... SVE TO
DOŽIVELO JE SVOJ
PROCVAT UPRAVO U
VARANASIJU**

Vedama. Prema jednoj od legendi, Brahma (bog stvoritelj) zanemario je Šivu (boga destrukcije i transformacije) i sebe postavio za vrhovnog Boga. Ljut, Šiva je odsekao jednu od pet Brahminih glava i, zbog toga što je počinio najveći greh, bio osuđen na to da luta Indijom sa Brahminom lobanjom u ruci. Kada je došao na mesto, gde je po legendi i tada bio Varanasi, lobanja mu je konačno ispala iz ruke a on je bio oslobođen greha. Upravo zbog toga, Varanasi je jedno od najsvetijih mesta u Indiji u hinduističkoj religiji.

Grad je, preko 3000 godina, središte učenja i civilizacije i za budiste, jer je od mesta na kom je Buda držao svoju prvu propoved udaljen samo deset kilometara. Znanje, filozofija, kultura, obo-

žavanje bogova, indijska radinost u najfinijoj svili i brokatu... sve to doživelo je svoj procvat upravo u Varanasiju. Osnova savremenih medicinskih nauka, ajurveda, takođe je, po legendi, nastala ovde a od 1927. postoji i „Ajurvedski koledž“ kao i niz bolnica i centara koji se bave isključivo ovim vidom medicine. U ovom gradu je i dom jednog od najstarijih univerziteta u Indiji, „Banaras Hindu Univerziteta“, najpoznatijeg po studijama umetnosti i filozofije.

Arhitektura Varanasija je - jedinom rečju - nadrealna. Neke kuće datiraju iz Rajput ere i lako ćete ih prepoznati po veliki kupolama a između visokih zgrada iz Vijainagara carstva može vas zabljesnuti odsjaj sa stakla neke od modernih građevina. Ne postoje pravila u Varanasi. Jasno je da je grad izgubio puno od svog nasleđa: nijedan objekat nije pod zaštitom države ili UNESCO-a, tako da su kuće izgrađene jedna na drugoj a neretko i jedna u drugoj. Ulice u Varanasiju su uske, i vrlo brzo se nađete u lavirintu, prepunom ljudi i žamora. Međutim, kada izbijete na reku, atmosfera se u potpunosti menja. Prva slika koju vi-

AKO VOLITE HAOS, UŽIVATE U EKSCENTRIČNIM PRIZORIMA I ISKRENO VAS ZANIMAJU OBIČAJI I TRADICIJA, ONDA STE NA PRAVOM MESTU

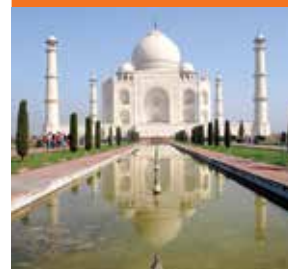

dite su hodočasnici koji se mole i kupaju u reci. Potom, postaje vam jasno zašto se Varanasi naziva i „gradom mrtvih“. Neka vas ne čudi ako na vas naleti pogrebna povorka koja se spušta ka gatovima na Gangu. Nakon poslednjeg kupanja u reci, telo pokojnika se polaže na pogrebnu lomaču koju pali najstariji sin, dok ostali muški rođaci posmatraju. Udžerice iznad gatova pune su ljudi iz svih delova Indije koji su došli da ovde provedu svoje poslednje dane i sačekaju smrt.

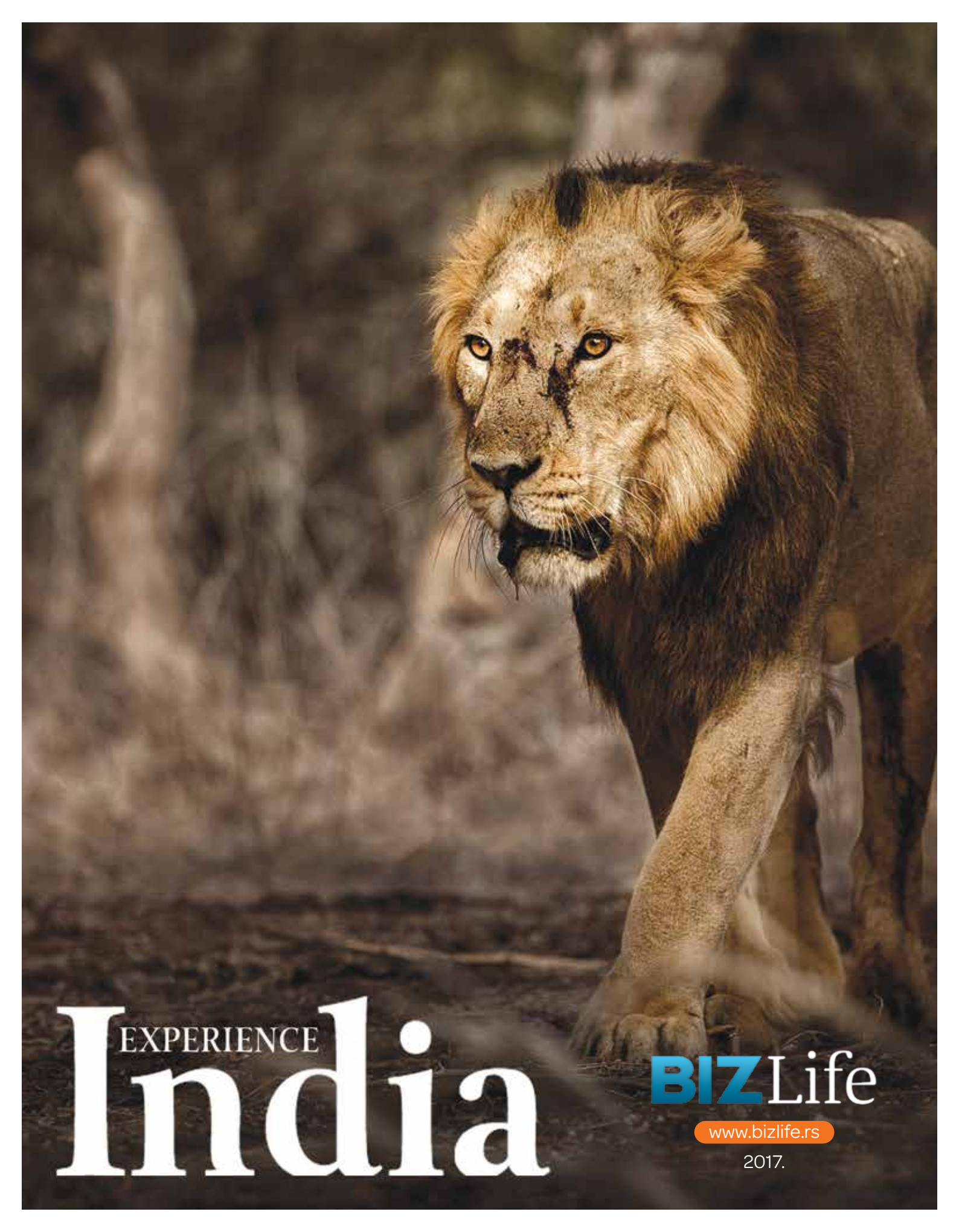
Ukoliko želite da zaista vidite srce grada, onda se osmelite na šetnju linijom obale, od gata do gata. Svaki gat - zapravo strmo stepenište koje vodi do reke - je priča za

sebe. Jedan je izgradio kralj Nepala, ali je tajna ostala zbog čega; drugi je naselila mala zajednica iz Južne Koreje; na gatu „Asi“ svakog jutra možete da uživate u spontanim uličnim koncertima lokalnih izvođača. „Dašašavmed“ je glavni i verovatno najstariji gat a veruje se da ga izgradio Brahma. Na njemu grupa sveštenika svakodnevno izvodi ritual „obožavanje vatre“, posvećen mnogobojnim božanstvima. „Maha Šivaratri“, Šivin rođendan, je i vreme kada ceo grad sla-

SUZA NA OBRAZU VREMENA

Utar Pradeš, u kojoj se nalazi Varanasi, je jedna od najnaseljenijih indijskih država i dom je za 200 miliona Indijaca. Svake godine ugošćava i milione turista, uglavnom iz Indije, zahvaljujući svojoj bogatoj i zanimljivoj istoriji, kulturi, festivalima, spomenicima i verskim ceremonijama. Svake dvanaeste godine organizuje se veliki festival „Kumba Mela“ kom prisustvuje oko deset miliona hinduista, što ga čini najvećim verskim okupljanjem na svetu. Mnogo stranih turista dolazi da bi videli simbol Indije, Tadž Mahal, mauzolej koji je 1632. godine izgradio šah Džahan za svoju voljenu suprugu Mumtaz Mahal. Nobelovac i književnik Rabindranat Tagore opisao je ovu veličanstvenu građevinu kao „suzu na obrazu vremena“. Ne treba zaboraviti ni tvrđavu u Agri izgrađenu početkom 16. veka, ni tri kilometra udaljenu od Tadž Mahala.

EXPERIENCE
India

BIZLife

www.bizlife.rs

2017.